

بررسی تحریم یکجانبه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط آمریکا و اتحادیه اروپا

این گزارش ترجمه بخش‌های مربوط به تحریم بانک مرکزی
ایران در قانون بودجه دفاعی سال ۲۰۱۲ آمریکا و تحریم
بانک مرکزی و خرید نفت از ایران مصوب ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲
اتحادیه اروپا است.

کد موضوعی: ۲۶۰
شماره مسلسل: ۱۲۲۴۹

اسفندماه ۱۳۹۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	فصل اول - تحریم بانک مرکزی توسط آمریکا
۱۱.....	فصل دوم - تحریم بانک مرکزی و خرید نفت توسط اتحادیه اروپا
۲۷.....	فصل سوم - اهداف و پیامدهای تحریم یکجانبه بانک مرکزی و نفت
۲۹.....	نتیجه‌گیری
۳۱.....	منابع و مآخذ

بررسی تحریم یکجانبه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط آمریکا و اتحادیه اروپا

چکیده

باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا در تداوم سیاست‌های خصمانه علیه تهران، قانون مربوط به اعمال تحریم‌های جدید را امضا کرده است که بانک مرکزی و بخش مالی ایران را هدف قرار می‌دهد. این تحریم‌ها بخشی از طرح دفاعی ۶۶۲ میلیارد دلاری کنگره آمریکا است که شرکت‌های خارجی را وادار می‌کند میان همکاری با بخش نفتی، مالی و بانک مرکزی ایران یا بخش مالی آمریکا، یکی را انتخاب کنند. بر مبنای این تحریم‌ها، همچنین بانک‌های مرکزی خارجی که با بانک مرکزی ایران درباره معاملات نفتی در تعامل باشند، با محدودیت‌هایی در مراودات خود با آمریکا خواهند شد. این ممنوعیت شامل بانک‌های مرکزی خارجی خواهد شد که در فروش یا خرید نفت یا فرآورده‌های نفتی با بانک مرکزی ایران همکاری داشته باشند.

اتحادیه اروپا نیز در ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ تحریم‌هایی را علیه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رساند که در راستای همراهی با آمریکا در جهت تشدید فشارها بر تهران صورت گرفته است.

مقدمه

اعمال تحریم‌های مالی برای دستیابی به اهداف سیاسی و به تعبیری برای تغییر رفتار سیاسی طرف مقابل، از طریق افزایش هزینه‌های کشور تحریم‌شونده است تا این کشور به لحاظ اقتصادی دچار فرسایش شده و کشور تحریم‌کننده راحت‌تر به خواسته‌های سیاسی خود دست یابد.

در همین راستا باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱ و هنگامی که در تعطیلات به سر می‌برد، قطعنامه مصوب مجلس سنای آمریکا درباره تحریم بانک مرکزی ایران که پیش‌تر با آن مخالفت کرده بود را با اعمال تغییراتی در این قطعنامه و دادن اختیاراتی به رئیس‌جمهور که اگر مصلحت نباشد دستور لغو این تحریم‌ها داده شود، به تصویب رساند. البته این تحریم‌ها شش ماه بعد از تصویب اجرایی می‌شوند.

در ادامه بخش‌های مربوط به تحریم بانک مرکزی و محصولات نفتی در قانون بودجه دفاعی ۲۰۱۲ آمریکا و مصوبه 2012/ 35/ CFSP اتحادیه اروپا ترجمه و ارائه شده است.

فصل اول - تحریم بانک مرکزی توسط آمریکا

قانون بودجه سال ۲۰۱۲ آمریکا در بخش فعالیت‌های وزارت دفاع برای امور مختلفی همچون ساخت‌وسازهای نظامی، فعالیت‌های دفاعی وزارت انرژی، مقرر کردن توان و

استحکام نیروهای نظامی برای سال مالی و برای مقاصد دیگر در مجلس سنا و مجلس نمایندگان تصویب و در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱ به امضای باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا رسید.

این قانون که توسط صدودوازدهمین کنگره آمریکا و با عنوان «قانون مجوز دفاع ملی برای سال مالی ۲۰۱۲»،^۱ در پنج قسمت مجزا به تصویب رسیده، شامل مصوبات وزارت دفاع، ساخت و سازهای نظامی، مصوبات امنیت ملی وزارت انرژی و دیگر مصوبات، جدول ذخیره‌ها و تصویب مجدد SBIR و STTR است. این قانون شامل ۵۱۶۸ بخش است که در بخش ۱۲۴۵ آن مفاد مربوط به تحریم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است.

بخش ۱۲۴۵: وضعیت تحریم‌ها نسبت به بخش مالی ایران

(a) یافته‌ها

کنگره یافته‌های زیر را به دست آورده است:

۱. در ۲۱ نوامبر ۲۰۱۱، وزیر خزانه‌داری یافته‌ای را تحت بخش 5318A از عنوان سی‌ویکم قانون ایالات متحده منتشر کرد، که ایران را به عنوان حوزه اصلی نگرانی در مورد پولشویی تشخیص داده شد.
۲. در این یافته‌ها، شبکه انتظاماتی جرائم مالی وزارت خزانه‌داری آورده است: «بانک مرکزی ایران، که تنظیم‌کننده بانک‌های ایرانی است، از طریق انتقال میلیاردها

1. National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2012.

دلار به این بانک‌ها در سال ۲۰۱۱ به بانک‌های ایرانی تحت تحریم کمک کرده است. در اواسط سال ۲۰۱۱، بانک مرکزی چندین میلیارد دلار به بانک‌های تحت تحریم، از جمله صادرات، ملت، توسعه صادرات ایران و بانک ملی، از طریق انواع طرح‌های پرداخت، منتقل کرده است. در این نقل و انتقالات، بانک مرکزی با به حداقل رساندن مباشرت بانک‌های بزرگ بین‌المللی با هر دو بانک مرکزی و بانک‌های تحریم شده ایرانی اقدام به فرار از تحریم می‌کند».

۳. در ۲۲ نوامبر ۲۰۱۱، معاون وزیر خزانه‌داری در امور تروریسم و اطلاعات مالی، دیوید کوهن، نوشت: «وزارت خزانه‌داری نسبت به تمام بخش‌های بانکی ایران، از جمله بانک مرکزی ایران، به‌عنوان تأمین‌کننده مالی تروریست، تأمین مالی گسترش سلاح‌های هسته‌ای و پولشویی که خطراتی برای سیستم مالی جهانی است اعلام خطر می‌کند».

(b) معرفی بخش مالی ایران به‌عنوان حوزه اصلی نگرانی در مورد پولشویی
بخش مالی ایران، شامل بانک مرکزی ایران، برای مقاصد بخش 5318A قانون ایالات متحده، به‌دلیل تهدید دولت و مؤسسات مالی به‌خاطر فعالیت‌های غیرقانونی دولت ایران، از جمله پیگیری و تعقیب دستیابی به سلاح‌های هسته‌ای، پشتیبانی تروریسم بین‌المللی و تلاش برای فریب مؤسسات مالی مسئول و فرار از تحریم‌ها، به‌عنوان حوزه اصلی نگرانی در مورد پولشویی معرفی شده است.

(c) انسداد دارایی‌های مؤسسات مالی ایران

به موجب «قانون اضطراری اقتصادی بین‌المللی»^۱، رئیس‌جمهور باید تمام دارایی‌ها و منافع تحت تملک مؤسسات مالی ایرانی اگر برخی از این دارایی‌ها و منافع حاصل از تملک آنها در داخل ایالات متحده باشد، یا وارد ایالات متحده شده باشد، یا دارایی‌هایی که تحت تملک یا کنترل اشخاص ایالات متحده در آمده‌اند، داخل ایالات متحده باشند یا وارد آن شده باشند؛ را مسدود کرده و معاملات آنها را ممنوع کند.

(d) وضعیت تحریم‌ها نسبت به بانک مرکزی و دیگر مؤسسات مالی ایرانی

۱. در مجموع، از ۶۰ روز پس از تاریخ تصویب این قانون، (به‌استثنای موارد خاصی که در این زیربخش ارائه شده)، رئیس‌جمهور:

(A) اگر رئیس‌جمهور مشخص کند که یک مؤسسه مالی خارجی آگاهانه اقدام به انجام یا تسهیل هرگونه تراکنش چشمگیر مالی، با بانک مرکزی ایران یا هر مؤسسه مالی ایرانی دیگری که توسط وزیر خزانه‌داری جهت اعمال تحریم براساس قانون اختیارات اضطراری اقتصادی بین‌المللی معرفی شده، کرده است؛ آنگاه افتتاح حساب توسط آن مؤسسه ممنوع است و حفظ حساب‌های مرتبط با آن یا حساب‌هایی که از طریق آنها در ایالات متحده پرداخت صورت می‌گیرد، باید ممنوع شود یا شرایط سختگیرانه‌ای بر آنها تحمیل شود.

(B) می‌تواند به موجب قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین‌المللی تحریم‌ها را نسبت به بانک مرکزی ایران تحمیل کند.

1. International Emergency Economic Powers Act (50 U.S.C. 1701 et seq)

۲. استثنا برای فروش غذا، دارو و وسایل پزشکی

رئیس‌جمهور می‌تواند تحریم‌های بند «۱» را نسبت به هر فردی که برای فروش غذا، دارو و یا دستگاه‌های پزشکی به ایران معامله انجام می‌دهد یا تسهیل می‌کند، اعمال نکند.

۳. کاربست تحریم‌ها نسبت به بانک‌های مرکزی خارجی

بجز آنچه در پاراگراف (۴) مطرح شده، تحریم‌های تحت بند «۱» قسمت A باید تا ۱۸۰ روز پس از تاریخ تصویب این قانون، نسبت به مؤسسه‌های مالی خارجی تحت مالکیت یا کنترل یک دولت خارجی، از جمله بانک مرکزی یک کشور خارجی، تنها تا به آنجا که معاملات مالی برای فروش یا خرید نفت یا محصولات نفتی به ایران و یا از ایران را اجرا یا تسهیل می‌کند، اعمال شوند.

۴. کاربست تحریم‌ها با توجه به معاملات نفت خام

(A) گزارش خواستن

حداکثر تا ۶۰ روز پس از تاریخ تصویب این قانون و هر ۶۰ روز یکبار پس از آن، اداره اطلاعات انرژی دولت، در مشورت با وزیر خزانه‌داری، وزیر امور خارجه و مدیر اطلاعات ملی، باید به کنگره پیرامون در دسترس بودن و قیمت نفت و محصولات نفتی تولید شده در کشورهای غیرایران را در مدت ۶۰ روز قبل از ارائه آن گزارش دهد.

(B) تصمیم نهایی مقتضی

حداکثر تا ۹۰ روز پس از اجرایی شدن این قانون و هر ۱۸۰ روز یکبار پس از آن، رئیس‌جمهور باید براساس گزارش‌های مورد نیاز به‌واسطه بند «A» تعیین کند که آیا قیمت و عرضه نفت و محصولات نفتی تولید شده در کشورهای غیراز ایران کافی است و به خریداران نفت خام و فرآورده‌های نفتی از ایران اجازه دهد تا به‌طور قابل توجهی میزان خریدهای خود را از ایران کاهش دهند.

(C) اعمال تحریم‌ها

بجز استثنایی که در بند «D» تصریح شده، تحریم‌های تحمیل شده به‌موجب بند «۱» قسمت (A) باید نسبت به معاملات مالی که توسط یک نهاد مالی خارجی انجام یا تسهیل شده، در تاریخ مقرر یا پس از آن که ۱۸۰ روز پس از تاریخ تصویب این قانون برای خرید نفت و یا فرآورده‌های نفتی از ایران است، اعمال شود اگر رئیس‌جمهور به‌موجب بند «B» تشخیص دهد که عرضه نفت و فرآورده‌های نفتی از کشورهای غیراز ایران به مقدار کافی وجود دارد، که بتوان اجازه کاهش مقدار قابل توجهی از حجم محصولات نفتی و نفت خام خریداری شده از ایران به‌واسطه یا از طریق مؤسسات مالی خارجی را بدهد.

(D) استثنا

اگر رئیس‌جمهور حداکثر تا ۹۰ روز پس از تاریخی که در آن الزامات بند «B» تعیین شده و هر ۱۸۰ روز پس از آن، تشخیص دهد و به‌کنگره گزارش دهد که کشور با صلاحیت قانونی اولیه بر مؤسسات مالی خارجی به‌طور قابل ملاحظه‌ای میزان خرید

خود را از نفت خام ایران در طول دوره‌ای که از تاریخ تفویض آخرین گزارش رئیس‌جمهور نسبت به کشورهای شامل این بند آغاز شده، کاهش داده است؛ تحریم‌های تحمیل شده به موجب بند «۱» نباید نسبت به نهادهای مالی خارجی اعمال شود.

۵. چشم‌پوشی

رئیس‌جمهور می‌تواند از اعمال تحریم‌های تحت بند «۱» برای یک دوره حداکثر ۱۲۰ روزه چشم‌پوشی کند و می‌تواند این تعلیق را برای دوره‌های اضافی که نباید بیش از ۱۲۰ روز شود، تجدید کند. اگر رئیس‌جمهور: (A) تشخیص دهد که چنین چشم‌پوشی در راستای منافع امنیت ملی ایالات متحده است و (B) به کنگره گزارشی تسلیم کند که اولاً توجیهی برای این تعلیق ارائه کند و ثانیاً شامل هرگونه همکاری عینی و محسوسی شود که رئیس‌جمهور آن را پذیرفته و یا انتظار دارد که نتیجه‌بخش باشد.

(e) ابتکار دیپلماسی چندجانبه

۱. رئیس‌جمهور باید کلاً:

(A) ابتکار دیپلماسی چندجانبه را برای متقاعد کردن کشورهای خریدار نفت از

ایران انجام دهد:

اولاً، برای محدود کردن استفاده ایران از درآمد حاصل از خرید نفت برای خرید کالاهای مصرفی غیرلوکس از کشورهای خریدار نفت و ثانیاً، برای ممنوعیت خریدهای نظامی و یا فناوری‌های دارای کاربرد دوگانه ایران، از جمله در پیوستن به

«راهنمای رژیم کنترل فناوری موشکی»^۱ در پیوستن به «کنوانسیون منع توسعه، تولید، انباشت مواد شیمیایی و استفاده از سلاح‌های شیمیایی و نابودی آنان مصوب ۱۳ ژانویه ۱۹۹۳ و قابل اجرا در ۲۹ آوریل ۱۹۹۷ که معمولاً به‌عنوان «کنوانسیون سلاح‌های شیمیایی»^۲ شناخته می‌شود؛ در قسمت ۱ یا ۲ «راهنمای گروه تأمین‌کنندگان هسته‌ای»^۳ و در فهرست کنترل «ترتیبات واسنار»^۴ برای کنترل صادرات تسلیحات متعارف و کالاهای دارای فناوری کاربرد دوگانه؛ یا هر موردی که بتواند به برنامه‌های دستیابی ایران به تسلیحات متعارف، هسته‌ای، شیمیایی و یا بیولوژیکی کمک کند.

(B) کمک‌رسانی به کشورهای تولیدکننده نفت به‌منظور تشویق این کشورها برای افزایش خروجی نفت خام خود برای اطمینان از وجود عرضه کافی نفت خام از سوی کشورهای غیر از ایران و به حداقل رساندن هرگونه تأثیر بر قیمت نفت ناشی از تحمیل تحریم‌های تحت این بخش.

۲. گزارش خواستن

حداکثر تا ۱۸۰ روز پس از تاریخ تصویب این قانون و هر ۱۸۰ روز پس از آن، رئیس‌جمهور باید گزارشی در مورد تلاش‌هایش برای اجرای ابتکار عمل شرح داده شده در بند «۱» قسمت (A) و کمک‌های شرح داده شده در پاراگراف (۱) قسمت (B) و نتایج حاصل از این تلاش‌ها به کنگره ارائه دهد.

1. Missile Technology Control Regime Guidelines
2. Chemical Weapons Convention
3. Nuclear Suppliers Group Guidelines
4. Wassenaar Arrangement

f) شکل گزارش‌ها

هر گزارش که در این بخش بیان شد باید به صورت غیرطبقه‌بندی باشد، اما ممکن است حاوی ضمیمه‌ای طبقه‌بندی شده باشد.

g) اعمال تحریم و نوع مجازات‌ها

۱. رئیس‌جمهور می‌تواند تمام اختیارات موجود در بخش ۲۰۳ و ۲۰۵ قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین‌المللی را مورد استفاده قرار دهد.

۲. اختیاراتی که برای زیرمجموعه‌های (b) و (c) از بخش ۲۰۶ قانون اقتصادی اضطراری بین‌المللی ارائه شد در مورد فردی که مرتکب تخلف می‌شود، تلاش برای تخلف دارد، توطئه‌چینی برای تخلف می‌کند و یا سبب تخلف از این بخش یا مقررات تجویز شده تحت این بخش می‌شود، به همان میزانی که چنین مجازات‌هایی در مورد شخصی که مرتکب عمل خلاف قانون شرح داده شده در بخش ۲۰۶ اعمال می‌شود، باید اعمال گردد.

h) تعاریف

۳. اصطلاح «اشخاص ایالات متحده»^۱ به معنای؛

(A) اشخاص حقیقی که شهروند یا مقیم ایالات متحده و یا دارای تابعیت ایالات متحده هستند که در بخش ۱۰۱ (a) قانون مهاجرت و تابعیت تعریف شده است.

(B) شخصیت حقوقی (نهادهی) که تحت قوانین ایالات متحده و یا صلاحیت دادگاه‌های ایالات متحده سازمان یافته است.

فصل دوم - تحریم بانک مرکزی و خرید نفت توسط اتحادیه اروپا

شورای اتحادیه اروپا، نیز در ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ در نشست وزیران امور خارجه این اتحادیه، مصوبه 2012/ 35/ CFSP را برای تصمیم‌گیری درخصوص اقدامات محدودکننده علیه ایران با توجه به ماده (۲۹) معاهده اتحادیه اروپا تصویب کرد که تحریم بانک مرکزی ایران به اتهام «مشارکت در فعالیت‌ها برای دور زدن تحریم‌ها» و بانک تجارت «به اتهام تسهیل تلاش‌های هسته‌ای ایران» و «کمک به بانک‌ها و مؤسسات ایرانی برای دور زدن تحریم‌های بین‌المللی» را شامل می‌شود.

مصوبه شورای اروپایی، متمم تصمیم پیشین شورا درباره تدابیر محدودکننده یا همان تحریم‌ها علیه ایران است که در قالب سیاست دفاعی و امنیتی مشترک علیه ایران به تصویب رسید. سیاست دفاعی و امنیتی مشترک حاصل معاهده ماستریخت است که در اوایل دهه ۱۹۹۰ طراحی شد و سیاست‌های تحریمی اتحادیه در این قالب دنبال می‌شود.

اتحادیه اروپا در این مصوبه با ادعای «ارتباط احتمالی میان درآمدهای ناشی از بخش انرژی ایران و تأمین مالی فعالیت‌های هسته‌ای حساس اشاعه در ایران» و این که «تجهیزات پردازش شیمیایی و مواد مورد نیاز برای صنعت پتروشیمی اشتراکات زیادی با تجهیزات و موادی دارند که برای فعالیت‌های حساس چرخه سوخت هسته‌ای» استفاده می‌شوند برای اولین بار به تحریم بخش نفتی ایران پرداخت. در این مصوبه همچنین به اسامی تعدادی از افراد و شرکت‌ها اشاره شده است که به فهرست تحریم‌های این اتحادیه علیه ایران افزوده شده است.

مصوبه شورا در ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ (2012/35/CFSP)

- در تاریخ ۲۷ فوریه ۲۰۰۷، این شورا موضع مشترک خود را در مورد اقدامات محدودکننده علیه ایران که در قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد (قطعنامه ۱۷۳۷) (۲۰۰۶) تکمیل شد، تصویب کرد.

- این روند در تاریخ ۲۳ آوریل ۲۰۰۷ (قطعنامه ۱۷۴۷، ۲۰۰۷)، در تاریخ ۷ اوت ۲۰۰۸ (قطعنامه ۱۸۰۳، ۲۰۰۸)، در ۲۶ جولای ۲۰۱۰ (قطعنامه ۱۹۲۹، ۲۰۱۰) ادامه داشت.

- در تاریخ ۱ دسامبر ۲۰۱۱، شورای امنیت نگرانی عمیق و جدی خود را در مورد ماهیت برنامه هسته‌ای ایران و به‌ویژه پیرامون یافته‌های به‌دست آمده در مورد فعالیت‌های ایران در رابطه با توسعه تکنولوژی نظامی هسته‌ای، همان‌طور که در آخرین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منعکس شده، ابراز کرد. در پرتو این نگرانی‌ها و مطابق با اعلامیه شورای اروپا از ۲۳ اکتبر ۲۰۱۱، شورا بر گسترش تحریم‌های موجود، در هماهنگی نزدیک با شرکای بین‌المللی، از طریق بررسی اقدامات بیشتری شامل اقدامات با هدف تأثیر شدید بر سیستم مالی ایران، در بخش حمل‌ونقل، در بخش انرژی، اقدامات علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران (IRGC) و همچنین در حوزه‌های دیگر توافق کردند.

- در تاریخ ۹ دسامبر ۲۰۱۱، شورای اروپا تصمیم‌گیری‌های این شورا در ۱ دسامبر ۲۰۱۱ را امضا کرد و از شورا خواست کار خود مربوط به گسترش دامنه اقدامات محدودکننده این اتحادیه علیه ایران را به‌عنوان یک اولویت دنبال کند.

- در این چارچوب، مقتضی است عرضه، فروش یا انتقال کالاها، مواد، تجهیزات و

اقلام دیگر به ایران، که می‌تواند وسیله فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی، بازفرآوری و یا فعالیت‌های مربوط به آب سنگین، توسعه سیستم‌های پرتاب سلاح هسته‌ای و یا پیگیری فعالیت‌های مربوط به سایر موضوعات مورد نظر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که پیرامون آنها ابراز نگرانی کرده است و یا دیگر برنامه‌های سلاح‌های کشتار جمعی را برای ایران فراهم می‌کند، را ممنوع یا کنترل کند. ممنوعیت باید شامل کالاها و فناوری‌های دارای کاربرد دوگانه نیز باشد.

- یادآوری اینکه ارتباطی احتمالی بین درآمدهای به دست آمده ایران از بخش انرژی آن کشور و کمک‌های مالی ایران در فعالیت‌های گسترش سلاح‌های حساس هسته‌ای و مواد و تجهیزات فرآیندهای شیمیایی مورد نیاز برای صنعت پتروشیمی، با فعالیت‌های مورد نیاز برای چرخه حساس سوخت هسته‌ای وجود دارد. همان‌طور که در قطعنامه ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) ممنوعیت فروش، عرضه و یا انتقال تجهیزات و تکنولوژی کلیدی به ایران که می‌تواند در بخش‌های کلیدی در صنعت نفت و گاز طبیعی و یا در صنعت پتروشیمی استفاده شود، مورد تأکید قرار گرفت. علاوه بر این، دولت‌های عضو باید هرگونه سرمایه‌گذاری در بخش پتروشیمی ایران را ممنوع کنند.

- علاوه بر این، خرید، واردات و یا حمل‌ونقل نفت خام و فرآورده‌های نفتی از ایران و همچنین محصولات پتروشیمی، باید ممنوع شود.

- به‌علاوه، فروش، خرید، حمل‌ونقل و مبادله طلا، فلزات گرانبها و الماس، از دولت ایران یا برای آن باید ممنوع شود.

- همچنین، چاپ، ضرب و یا انتشار اسکناس و مسکوکات ایرانی به نفع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید ممنوع شود.

- علاوه بر این، باید اقدامات محدودکننده‌ای علیه بانک مرکزی ایران با توجه به دخالت آن در فعالیتهایی برای دور زدن تحریم‌های اعمالی علیه ایران، تحمیل شود.
- محدودیت‌های پذیرش و توقیف منابع اقتصادی و مالی باید بر افراد و نهادهای دیگر که از حکومت ایران حمایت کردند تا حکومت ایران بتواند فعالیت‌های گسترش سلاح‌های حساس هسته‌ای یا توسعه سیستم‌های پرتاب سلاح هسته‌ای، را دنبال کند، به‌ویژه اشخاص و نهادهایی که حمایت‌های مالی، تدارکاتی و مادی برای دولت ایران فراهم کردند، اعمال شود.
- محدودیت‌های پذیرش و توقیف سرمایه‌ها که در مورد اعضای سپاه پاسداران اعمال شده، دیگر نباید به اعضای عالی‌رتبه محدود شود بلکه باید به دیگر اعضای سپاه پاسداران نیز تسری داده شود.
- علاوه بر این، افراد و نهادهای دیگر باید شامل فهرست افراد و اشخاص در معرض اقدامات محدودکننده در ضمیمه ۲ مصوبه 2010/413/CFSP شود.

ماده (۱)

مصوبه 2010/413/CFSP شورا بدین‌وسیله به‌شرح زیر اصلاح شد:

۱. در ماده (۱)، نکته (e) به‌شرح زیر جایگزین می‌شود:

(e) سایر کالاها و فناوری‌های دارای کاربرد دوگانه ذکر شده در ضمیمه یک مقررات شورای اتحادیه اروپا به شماره ۴۲۸/۲۰۰۹ در ۵ مه ۲۰۰۹، یک رژیم جامع برای کنترل صادرات، انتقال، مبادله و حمل‌ونقل اقلام با کاربرد دوگانه تأسیس

می‌کند و تحت پوشش نکته (a) بجز برای کالاهای بخش ۵ - قسمت ۱ و بخش ۵ - قسمت ۲ در ضمیمه یک آن قانون قرار نگرفته بود.

۲. مواد زیر درج شده است:

ماده (3a)

۱. واردات، خرید و انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی ایران ممنوع خواهد شد و اتحادیه باید اقدامات لازم به منظور تعیین ارقام مربوط تحت پوشش این ماده را انجام دهد.

۲. تأمین منابع مالی و یا کمک‌های مالی، از جمله مشتقات مالی و نیز بیمه و بیمه تکلیفی، مربوط به واردات، خرید و یا انتقال نفت خام و محصولات نفتی ایران، به طور مستقیم یا غیرمستقیم، باید ممنوع شود.

ماده (3b)

۱. واردات، خرید و حمل و نقل محصولات پتروشیمی ایران باید ممنوع شود و اتحادیه باید اقدامات لازم به منظور تعیین ارقام مربوط تحت پوشش این ماده را انجام دهد.

۲. تأمین منابع مالی و یا کمک‌های مالی، از جمله مشتقات مالی و نیز بیمه و بیمه تکلیفی، مربوط به واردات، خرید و یا حمل و نقل نفت خام و محصولات نفتی ایران، به طور مستقیم یا غیرمستقیم، باید ممنوع شود.

ماده (3c)

۱. ممنوعیت‌های تعیین شده در ماده (3a)، تا تاریخ اول جولای ۲۰۱۲، صدمه‌ای به اجرای قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ و یا قراردادهای جانبی ضروری برای اجرای این قراردادها که تا قبل از اول جولای ۲۰۱۲ امضا می‌شوند، وارد نمی‌کند.

۲. ممنوعیت‌های تعیین شده در ماده (3a)، صدمه‌ای به اجرای ممنوعیت‌های ارائه شده برای قراردادهای منعقد شده تا قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ یا قراردادهای جانبی ضروری برای اجرای محدودیت‌های عرضه نفت خام و محصولات پتروشیمی ایران یا درآمدهای حاصل از عرضه آنها برای بازپرداخت مبالغ معوقه نسبت به قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ با اشخاص حقیقی و حقوقی که داخل سرزمین‌های کشورهای عضو و یا تحت صلاحیت آنها هستند و قراردادهای آنها به‌طور خاص برای این بازپرداخت‌ها مقرر می‌شود، وارد نمی‌کند.

ماده (3d)

۱. ممنوعیت‌های تعیین شده در ماده (3b)، تا تاریخ اول مه ۲۰۱۲، صدمه‌ای به اجرای قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ و یا قراردادهای جانبی ضروری برای اجرای این قراردادها که تا قبل از اول مه ۲۰۱۲ امضا شدند وارد نمی‌کند.

۲. ممنوعیت‌های تعیین شده در ماده (3b)، صدمه‌ای به اجرای ممنوعیت‌های ارائه شده برای قراردادهای منعقد شده تا قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ یا قراردادهای جانبی

ضروری برای اجرای محدودیت‌های عرضه محصولات شیمیایی یا درآمدهای حاصل از عرضه محصولات آنها برای بازپرداخت مبالغ معوقه نسبت به قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ با اشخاص حقیقی و حقوقی که داخل سرزمین‌های کشورهای عضو و یا تحت صلاحیت آنها هستند و قراردادهای آنها به‌طور خاص برای این بازپرداخت‌ها مقرر می‌شود، وارد نمی‌کند.

ماده (4a)

۱. فروش، تأمین یا انتقال تجهیزات یا فناوری کلیدی برای صنعت پتروشیمی به ایران یا به شرکت‌های ایرانی یا تحت مالکیت ایران که در این صنعت در خارج از ایران فعالند، توسط اتباع دولت‌های عضو اتحادیه یا از طریق قلمرو دولت‌های عضو، یا با استفاده از کشتی‌ها یا هواپیماهایی که تحت صلاحیت دولت‌های عضو قرار دارند، باید ممنوع شود چه مبدأ آن در قلمرو خود آنها باشد یا نباشد. این اتحادیه باید اقدامات ضروری را برای تشخیص کالاهای مرتبط که تحت این مقرر قرار می‌گیرد، اتخاذ کند.

۲. فراهم کردن موارد زیر برای شرکت‌هایی در ایران که درگیر صنعت پتروشیمی ایران و یا شرکت‌های ایرانی یا شرکت‌های متعلق به ایران که در خارج از ایران در این صنعت درگیر هستند باید ممنوع شود:

الف) کمک‌های فنی یا آموزشی و سایر خدمات مربوط به تجهیزات و تکنولوژی‌های کلیدی مطابق بند «۱»،

ب) تأمین مالی یا کمک‌های مالی برای هرگونه فروش، تأمین، انتقال و یا

صادرات تجهیزات و فناوری کلیدی مطابق بند «۱» یا برای تأمین کمک‌های فنی و آموزش‌های مرتبط با آن،
 ۳. مشارکت آگاهانه و عامدانه، در فعالیتهایی که هدف و تأثیر آن منجر به دور زدن ممنوعیت‌های بندهای «۱» و «۲» می‌شود.

ماده (4b)

۱. ممنوعیت‌های ماده (۴) (۱) صدمه‌ای به اجرای تعهدات مرتبط با عرضه کالاهایی که قراردادهای آن قبل از ۲۶ جولای ۲۰۱۰ منعقد شده است، وارد نمی‌کند.
 ۲. ممنوعیت‌های ماده (۴) صدمه‌ای به اجرای تعهداتی که قرارداد آنها قبل از ۲۶ جولای ۲۰۱۰ امضا شده است یا با سرمایه‌گذاری‌هایی در ایران قبل از همان تاریخ از طریق شرکت‌های متبوع دولت‌های عضو مرتبط است، وارد نمی‌کند.
 ۳. ممنوعیت‌های ماده (4a) (۱)، صدمه‌ای به اجرای تعهدات مرتبط با تحویل کالا در قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ وارد نمی‌کند.
 ۴. ممنوعیت‌های ماده (4a) صدمه‌ای به اجرای تعهدات ناشی از قراردادهای منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ و قراردادهای مربوط به سرمایه‌گذاری در ایران قبل از همان تاریخ توسط شرکت‌های تأسیس شده در دولت‌های عضو وارد نمی‌کند.

ماده (4c)

هرگونه فروش، خرید، انتقال یا واسطه‌گری مستقیم یا غیرمستقیم طلا و فلزات گرانبها و نیز الماس، به، از و یا برای دولت ایران، سازمان‌ها، شرکت‌ها و کارگزاری‌های دولتی آن، بانک مرکزی ایران و نیز به، از و یا برای اشخاص حقیقی و حقوقی که از جانب آنها یا به دستور آنها عمل می‌کنند یا اشخاص حقوقی تحت مالکیت یا کنترل آنها باید ممنوع شود و این اتحادیه باید تدابیر ضروری را در راستای تشخیص کالاهایی که تحت این مقرر قرار می‌گیرند، اتخاذ کند.

ماده (4d)

چاپ، ضرب و یا انتشار اسکناس و مسکوکات ایرانی به نفع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید ممنوع شود.

ماده (6a)

a اعطای هرگونه وام مالی یا اعتباری به شرکت‌هایی در ایران که در صنعت پتروشیمی ایران فعالند یا به شرکت‌های ایرانی یا تحت مالکیت ایران که در این صنعت در خارج از ایران فعالند باید ممنوع شود.

b اکتساب یا تمدید مشارکت در شرکت‌هایی در ایران که در صنعت پتروشیمی ایران فعالند یا برای شرکت‌های ایرانی یا تحت مالکیت ایران که در این صنعت در خارج از ایران فعالند از جمله مشارکت کامل در چنین شرکت‌هایی یا اکتساب سهام آنها و یا

اوراق بهاداری که ماهیت مشارکتی دارند، باید ممنوع شود.
 (c) ایجاد هرگونه شرکت سهامی مشترک با شرکت‌هایی در ایران که در صنعت پتروشیمی ایران فعالند و با هرگونه شرکت تابعه و وابسته تحت کنترل آنها ممنوع است.

ماده (۷)

۱. ممنوعیت‌های ماده 6(a) و (b) به ترتیب:

- صدمه‌ای به اجرای تعهدات ناشی از قراردادها یا توافقنامه‌های امضا شده قبل از ۲۶ جولای ۲۰۱۰ وارد نمی‌آورد.

- مانع گسترش مشارکت نیستند، اگر چنین گسترشی قراردادی تحت توافقنامه منعقد شده قبل از ۲۶ جولای ۲۰۱۰ باشد.

۲. ممنوعیت‌های ماده 6a(a) و (b) به ترتیب:

- صدمه‌ای به اجرای تعهدات ناشی از قراردادها یا توافقنامه‌های امضا شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ وارد نمی‌کند.

- مانع گسترش مشارکت نیستند، اگر چنین گسترشی قراردادی تحت توافقنامه منعقد شده قبل از ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ باشد.

ماده (۱۹) بند «۱»

به شرح زیر اصلاح شده است:

(b) - افراد دیگری که تحت پوشش ضمیمه یک قرار ندارند و در همکاری مستقیم یا پشتیبانی از فعالیت‌های گسترش سلاح‌های حساس هسته‌ای، یا توسعه سیستم‌های پرتاب سلاح‌های هسته‌ای درگیر هستند، از جمله از طریق مشارکت در تهیه اقلام ممنوعه، کالاها، تجهیزات، مواد و فناوری و یا افراد فعال از طرف آنها یا تحت هدایت آنها و یا افرادی که با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت تحریم، در دور زدن و یا نقض مفاد قطعنامه‌های ۱۷۳۷ (۲۰۰۶)، ۱۷۴۷ (۲۰۰۷)، ۱۸۰۳ (۲۰۰۸) و ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) شورای امنیت سازمان ملل متحد همکاری می‌کنند و همچنین در مورد دیگر اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، همان‌طور که در ضمیمه دوم آورده شده است.

(c) افراد دیگری که در ضمیمه یک تحت پوشش قرار نمی‌گیرد و از حکومت ایران پشتیبانی می‌کنند و افرادی که با آنها همکاری می‌کنند، همان‌طور که در ضمیمه دوم آورده شده است.

ماده (۲۰)

پاراگراف ۱ به شرح زیر اصلاح شد:

(b) - اشخاص حقیقی و حقوقی که تحت پوشش ضمیمه یک قرار نمی‌گیرند و در همکاری مستقیم یا پشتیبانی از فعالیت‌های گسترش سلاح‌های حساس هسته‌ای، یا توسعه سیستم‌های پرتاب سلاح‌های هسته‌ای درگیر هستند، از جمله از طریق

مشارکت در تهیه اقلام ممنوعه، کالاها، تجهیزات، مواد و فناوری و یا افراد فعال از طرف آنها یا تحت هدایت آنها و یا اشخاص حقوقی متعلق به آنها یا تحت کنترل آنها، شامل وسایل قاچاق و ممنوعه، یا اشخاص حقیقی و حقوقی که با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت تحریم در دور زدن و یا نقض مفاد قطعنامه‌های ۱۷۳۷ (۲۰۰۶)، ۱۷۴۷ (۲۰۰۷)، ۱۸۰۳ (۲۰۰۸) و ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) شورای امنیت سازمان ملل متحد همکاری می‌کنند و همچنین در مورد دیگر اعضای حقیقی و حقوقی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و خطوط کشتیرانی جمهوری اسلامی و نهادهای متعلق به آنها یا تحت کنترل آنها و یا فعال از طرف آنها، همان‌طور که در ضمیمه دوم آورده شده است.

بندهای زیر اضافه شده است:

(c) - افراد و نهادهای (اشخاص حقیقی و حقوقی) دیگری که در ضمیمه یک تحت پوشش قرار نمی‌گیرد و از حکومت ایران پشتیبانی می‌کنند و افراد و نهادهایی که با آنها همکاری می‌کنند، همان‌طور که در ضمیمه دوم آورده شده است.

4a - درخصوص اشخاص حقیقی و حقوقی ذکر شده در پیوست دوم، این معافیت می‌تواند شامل صندوق‌ها و منابع اقتصادی شود که باید از محل آنها یا از یک حساب دیپلماتیک یا کنسولی و یا سازمان‌های بین‌المللی که دارای مصونیت براساس قوانین بین‌المللی هستند، پرداختی صورت گیرد، تا آنجا که چنین پرداختی برای اهداف رسمی دیپلماتیک یا کنسولی و یا سازمان‌های بین‌المللی در نظر گرفته شده باشد.

پاراگراف زیر اضافه شده است:

۷. پاراگراف ۱ و ۲ شامل انتقال از طریق یا به‌واسطه دارایی‌ها یا منابع اقتصادی

مسدود یا توقیف شده بانک مرکزی پس از تاریخ تحریم آن، یا انتقال سرمایه‌ها یا منابع اقتصادی به بانک مرکزی ایران یا از طریق آن پس از تاریخ تحریم آن، در جایی که این انتقال مربوط به پرداخت توسط یک مؤسسه مالی نامعین در ارتباط با یک قرارداد تجاری مشخص باشد، نمی‌شود. به شرط آنکه دولت عضو مربوطه، بر یک مبنای موردی تصمیم گرفته باشد که این پرداخت، مستقیم یا غیرمستقیم توسط شخص یا نهادی که در پاراگراف ۱ مورد اشاره قرار گرفته وصول شود.

۸. پاراگراف ۱ شامل انتقال از طریق یا به واسطه دارایی‌ها یا منابع اقتصادی مسدود یا توقیف شده بانک مرکزی نمی‌شود، در جایی که این انتقال با هدف فراهم کردن مؤسسات مالی تحت صلاحیت دولت‌های عضو با نقدینگی قراردادهای تجاری است، به شرطی که این انتقال تحت اختیار دولت‌های عضو مرتبط باشد.

۹. پاراگراف ۲ صدمه‌ای به پرداخت‌های بانک مرکزی ایران در ارتباط با اجرای قراردادهای مطابق ماده (3a)، (3b)، (3c) یا (3d) وارد نمی‌کند.

۱۰. پاراگراف ۱ بانک تجارت که در فهرست ضمیمه دوم آمده است را برای دوره دوماهه بعد از زمان تحریم آن، از پرداخت از طریق منابع مالی و اقتصادی دریافت و مسدود شده بعد از تاریخ تحریم آن یا از دریافت کردن پرداخت‌های بعد از تحریم آن، در جایی که چنین پرداختی، در ارتباط با بدهی قراردادهای تجاری خاص باشد، منع نمی‌کند، به شرط اینکه دولت عضو مربوطه بر یک مبنای موردی، تصمیم گرفته باشد که این پرداخت، مستقیم یا غیرمستقیم توسط شخص یا نهادی که در پاراگراف ۱ مورد اشاره قرار گرفته، وصول شود.

۱۱. پاراگراف ۷، ۸، ۹ و ۱۰ به پاراگراف‌های ۳، ۴ و 4a و ۵ و ۶ از این ماده و

ماده (۳) ۱۰ صدمه‌ای نمی‌زند.

در ماده (۲۴)، پاراگراف ۲ به شرح زیر جایگزین شد:

جایی که شورا تصمیم می‌گیرد در مورد اشخاص حقیقی یا حقوقی برای اقدامات مورد اشاره در مفاد 19(1)(b) و (c) و 20(1)(b) و (c)، باید مطابق پیوست ۲ اصلاح شود.

در ماده (۲۵)، پاراگراف ۲ به شرح زیر جایگزین شده است:

ضمایم ۱ و ۲ نیز باید شامل اطلاعات لازم برای شناسایی اشخاص حقیقی یا حقوقی مرتبط باشد، چنانچه توسط شورای امنیت یا کمیته در رابطه با ضمیمه اول با توجه به افراد، این اطلاعات می‌تواند شامل نام از جمله نام مستعار، تاریخ و محل تولد، ملیت، تابعیت، گذرنامه و شماره کارت اعتباری، جنس، آدرس، در صورت شناخته شده بودن، و شغل یا حرفه باشد. در خصوص اشخاص حقوقی این اطلاعات می‌تواند شامل نام، محل و تاریخ ثبت، شماره ثبت و محل کسب‌وکار باشد. ضمایم ۱ و ۲ همچنین باید شامل تاریخ تحریم باشند.

در ماده (۲۶)، پاراگراف ۲ و ۳ به شرح زیر جایگزین شده است:

۲. اقدامات مربوط به منع واردات، خرید و انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی ایران در ماده (3a) قبل از اول مه ۲۰۱۲ باید مورد بررسی مجدد قرار گیرد، به‌ویژه باید توجه درخوری به در دسترس بودن و شرایط مالی برای عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی تولید شده در کشورهای غیراز ایران، به‌منظور حصول اطمینان از تداوم عرضه انرژی دولت‌های عضو شود.

۳. اقدامات مورد اشاره در مواد 19(1)(b) و (c) و 20(1)(b) و (c) باید در فواصل

زمانی منظم و حداقل هر ۱۲ ماه یک بار مورد بازبینی و تجدیدنظر قرار گیرد. اگر شورا براساس رویه مذکور در ماده (۲۴) به این تصمیم برسد که شرایط اعمال تحریم‌ها در مورد اشخاص و نهادهای مربوطه دیگر وجود ندارد. اقدامات تنبیهی فوق باید متوقف شود.

ماده (۲)

۱. اشخاص و نهادهایی که در ضمیمه یک این مصوبه آمده‌اند، به فهرست تعیین شده در ضمیمه دو مصوبه 2010/413/CFSP اضافه می‌شوند.
۲. نهادهایی که در ضمیمه دو این مصوبه آمده‌اند، از فهرست تعیین شده در ضمیمه دو مصوبه، 2010/413/CFSP حذف می‌شوند.
۳. نهادهای ضمیمه دو مصوبه 2010/413/CFSP همان‌طور که در ضمیمه سه این مصوبه تعیین شده است، اصلاح می‌شوند.

ماده (۳)

این تصمیم در تاریخ اتخاذ آن، به اجرا در می‌آید.

● ضمیمه یک

الف) فهرست اشخاص حقیقی و حقوقی مورد اشاره در ماده (۲) بند «۱»:

۱. اشخاص و نهادهای درگیر در فعالیتهای موشک‌های بالستیک یا هسته‌ای

(ب) نهادها:

۱. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به دلیل درگیر بودن در فعالیت‌های دور زدن تحریم‌ها (۲۳ ژانویه ۲۰۱۲).
۲. بانک تجارت به دلیل اینکه یک بانک دولتی است و به‌طور مستقیم تلاش‌های هسته‌ای ایران را تسهیل کرده است. برای مثال در سال ۲۰۱۱ بانک تجارت ده‌ها میلیون دلار را در تلاش برای همکاری با سازمان انرژی اتمی ایران پیرامون تلاش‌های پیش‌رونده ایران برای دستیابی به اورانیم غنی شده گردش داده است. سازمان انرژی اتمی ایران یکی از مهمترین سازمان‌های ایرانی برای تحقیق و توسعه فناوری هسته‌ای است و برنامه‌های تولید مواد شکافت‌پذیر را مدیریت می‌کند. بانک تجارت همچنین پیشینه همکاری با بانک‌های ایرانی تحریم شده در دور زدن تحریم‌های بین‌المللی دارد. برای مثال فعالیت در تجارت با شرکت‌های شامل تحریم‌های سازمان ملل مانند گروه صنعتی شهید همت. به‌واسطه خدمات مالی این بانک به بانک ملت و توسعه صادرات ایران در چند سال گذشته که توسط اتحادیه اروپا تحریم شدند، بانک تجارت همچنین از فعالیت‌های کمکی و وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمان صنایع دفاعی تحت تحریم سازمان ملل و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح حمایت کرده است.
۳. شرکت تایدواتر^۱ که متعلق یا تحت کنترل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.
۴. شرکت مهندسی ساخت و تولید توربین^۲ به‌عنوان یک شرکت پیشرو در فعالیت‌های

1 Tidewater (a.k.a. Tidewater Middle East Co.)

2 Turbine Engineering Manufacturing (TEM) (a.k.a T.E.M. Co.)

تدارکاتی پنهان صنایع هواپیمایی ایران.

۵. شرکت صادرات و واردات سد به‌عنوان یک شرکت پیشرو سازمان صنایع دفاع در امر نقل و انتقال سلاح به سوریه، همچنین انتقال غیرقانونی اسلحه روی عرشه کشتی M/V Monchegorsk

۶. رزمایشین، شرکت پیشرو شرکت صادرات و واردات سد، درگیر در حمل‌ونقل سلاح‌های ممنوعه روی عرشه کشتی M/V Monchegorsk.
ج) برخی افراد و نهادهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

د) خطوط کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و برخی شرکت‌های تحت کنترل آن.

فصل سوم - اهداف و پیامدهای تحریم یک‌جانبه بانک مرکزی و نفت

برخی اهداف غرب در تحریم بانک مرکزی و آثار و نتایج آن عبارتند از:

- نزدیک بودن انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۲ در آمریکا و رقابت‌های انتخاباتی اقدام تحریم بانک مرکزی می‌تواند مصرف داخلی داشته و در رقابت‌های انتخاباتی که هم‌اکنون در آمریکا جریان دارد، به‌منظور جلب حمایت‌های مالی لابی‌های صهیونیستی و صاحبان نفوذ، اتخاذ مواضع رادیکالی و موضع‌گیری در قبال ایران صورت گیرد.

همچنین برای پاسخگویی اواما به انتقادات مخالفین سیاست‌هایش در قبال ایران در آستانه انتخابات ۲۰۱۲ مبنی بر اینکه ایران نه تنها در مقابل فشارها مقاومت کرده بلکه چند مرحله برنامه هسته‌ای خود را جلوتر برده و سانتریفیوژهای جدید را به

سایت فردو برده و اخیراً هم اعلام کرده که میله‌های سوخت را تولید نموده است و این بدان معناست که ایران پیشرفت‌هایی را داشته و او باما نتوانسته برنامه هسته‌ای ایران را مهار نماید.

در چنین شرایطی او باما طبیعتاً باید پاسخ قانع‌کننده‌ای داشته باشد تا بتواند در مبارزات انتخاباتی ریاست‌جمهوری موفق باشد و آن این است که تحریم‌های سختی که وضع کرده در حال جواب دادن است و اینکه توانسته به نوعی اجماع بین‌المللی علیه ایران به وجود بیاورد. اکنون تیم او باما به شدت در پی آن است که هم در حوزه رسانه‌ای و هم در حوزه سیاست‌گذاری به گونه‌ای نشان دهد که این تحریم‌ها در حال به سرانجام رسیدن است. این خود می‌تواند جواب قانع‌کننده‌ای برای انتخابات ریاست‌جمهوری باشد. به خصوص که نشان می‌دهد بدون جنگ توانسته مسئله هسته‌ای ایران را حل کند.

بنابراین موضوع ایران می‌تواند در حوزه سیاست خارجی آمریکا بر روی رأی‌دهندگان آمریکایی تأثیر بگذارد و هر دو طرف هم در حال استفاده تبلیغاتی از این موضوع هستند.

- بلوکه شدن درآمد نفت ایران

بزرگترین بخش درآمد یک کشور صادرکننده نفت ناشی از نفت است که با تحریم بانک مرکزی در واقع درآمد نفت به نوعی مسدود می‌شود. جالب است که آنها بیش از آنکه به تحریم نفت بپردازند به تحریم بانک مرکزی همت گمارده‌اند. چراکه تحریم بانک مرکزی برخلاف تحریم نفت می‌تواند ضرر کمتری به بازار نفت وارد بیاورد در حالی که

صادرکننده نفت را دچار مشکل می‌کند. بنابراین با فشارهای بانکی و مالی و تحریم بانک مرکزی معاملات نفتی را به‌سوی مبادله تهاتری نفت سوق می‌دهند. این موجب می‌شود که نفت ایران به‌طور کامل از بازار نفت حذف نشود و بنابراین شوکی به بازار نفت وارد نشود و در نتیجه قیمت نفت بالا نرود و یا کمتر دچار شوک شود. درحالی‌که فروشنده نفت با مشکل می‌تواند پول نفت خود را دریافت کند. به نظر می‌رسد هدف اصلی غرب از تحریم بانک مرکزی همین مسدود کردن درآمد نفت است.

همچنین در مورد تحریم بانک مرکزی می‌توان به نکات زیر اشاره کرد:

— در قانون تحریم بانک مرکزی پیش‌بینی شده است که هر زمان که رئیس‌جمهور آمریکا بخواهد، می‌تواند تحریم‌ها را تعلیق کند.

- قابل توجه است که توقیف اموال و دارایی‌های بانک مرکزی ایران شامل تمام بخش‌ها نخواهد بود و در عین حال اجازه «معاملات قانونی(!)» را به بانک مرکزی ایران خواهد داد و فقط مبادلات مربوط به درآمدهای نفتی شامل تحریم‌ها می‌شود.

- نکته قابل توجه دیگر اینکه دولت آمریکا چگونه تعریف می‌کند که کشوری خرید نفت خام خود را از ایران «به‌طور جدی کاهش داده است» یا خیر. همچنین چگونه تعیین می‌کند که آیا این کشور باید از سیستم مالی آمریکا حذف شود یا خیر.

نتیجه‌گیری

مطالعه مفاد قوانین تحریم بانک مرکزی ازسوی آمریکا و اتحادیه اروپا مؤید آن است که یکی از مهمترین اهداف ایالات متحده و اتحادیه اروپا از پیگیری و اجرای این

تحریم‌ها، ایجاد کردن شرایطی برای محروم کردن فروشنده نفت از منافع حاصل از آن است و یا بهتر بگوییم هزینه‌های آن را بالا ببرد و چون خود آمریکا معاملات با ایران ندارد، لذا به تحریم‌های فرامرزی روی آورده‌اند یعنی نه تنها بانک‌های خود را از تعامل با ایران منع می‌کنند بلکه اعلام کرده‌اند که هر بانکی که با ایران تعاملات بانکی و نفتی داشته باشد مورد تحریم قرار می‌دهند.

درواقع آمریکا برای دور شدن از گزینه حمله نظامی به دنبال تعریف حوزه‌های جدید و وسیع‌تری از محدودیت‌ها به منظور متوقف ساختن روند پیشرفت هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران است. همان‌طور که در این قوانین مورد تأکید قرار گرفته و تصریح شده است که علت تحریم بانک مرکزی کمک به برنامه هسته‌ای ایران است. پیش از این نیز کنگره آمریکا وضع تحریم‌های چندجانبه را راهکار مناسبی برای پایان دادن به فعالیت‌های هسته‌ای ایران ذکر کرده بود.

از طرفی با وجود تحریم‌های متعدد برای اعمال فشار بیشتر بر ایران و اادار کردن کشورمان از پیگیری و استیفای حقوق خود در حوزه هسته‌ای، ناکارآمدی این تحریم‌ها حتی از سوی بسیاری از تحلیلگران غربی نیز پذیرفته شده است. از این رو غرب تحریم بانک مرکزی را به‌عنوان مسیری غیرمستقیم در راستای هدف قرار دادن نفت ایران یعنی مهمترین منبع اقتصادی کشور، مورد توجه قرار داده است که این خود نشانه‌ای از ناامیدی آنها از حصول اهداف مورد نظر خود در مذاکرات هسته‌ای است.

با این حال پیگیری سیاست‌های تشدید تحریم‌ها علیه ایران از سوی آمریکا و اتحادیه اروپا اقتضا دارد تا نهادهای تصمیم‌ساز در کشور تمهیدات لازم و مناسب را

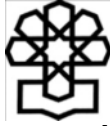
در واکنش به این اقدام و در جهت تأمین و تقویت منافع کشور اتخاذ کنند، ظرفیت‌ها را بسیج کرده و با شناخت صحیح مسئله و حمایت همه‌جانبه دستگاه‌ها برای کم‌اثر کردن یا بی‌اثر کردن تحریم‌ها، واکنش مناسبی به شرایط مختلف در هنگام عملی شدن تحریم بانک مرکزی، نشان دهد و برنامه‌های مالی را به‌گونه‌ای تنظیم کند که در صورت بروز شرایط بدتر نیز بتوان آن را مدیریت کرد و راهکارهای مناسبی را برای تحریم‌ها یا تصمیم‌های غرب پیدا کرد.

با توجه به اینکه این قانون ظرفیت‌های نفتی کشور را هدف قرار داده است، مجلس شورای اسلامی شایسته است تصویب قوانینی که روند توسعه ظرفیت‌های کشور در این بخش را تسریع می‌کند، در دستور کار قرار دهد.

مجلس شورای اسلامی همچنین باید توجه ویژه‌ای به پیگیری مسائل حقوقی پیرامون تحریم‌های یکجانبه آمریکا و اروپا علیه ایران و گسترش بی‌حد و حصر آنها علیه فعالیت‌های مالی، بانکی، افراد و نهادهای جمهوری اسلامی ایران و انسداد دارایی‌های بانک مرکزی ایران تنها با مجوز (!) توقف برنامه‌های هسته‌ای ایران داشته باشد و آن را در دستور کار بین‌المللی خود قرار دهد.

منابع و مآخذ

1. Imposition of Sanctions With Respect to the Financial Sector of IRAN, Section 1245, H.R.1540, 112th Congress of the USA, 31 December 2011.
2. Council Decision 2012/35/CFSP, of 23 January 2012, concerning restrictive measures against Iran.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۴۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی تحریم یکجانبه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط آمریکا و اتحادیه اروپا

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: سمانه احمد خان‌بیگی

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۶